

Täysistunto

Keskiviikko 17.6.2026 klo 14.00—18.21

17. Valtioneuvoston ajankohtaisselonteko ulko- ja turvallisuuspoliittisen toimintaympäristön muutoksesta

Valtioneuvoston selonteko VNS 2/2026 vp
Valiokunnan mietintö UaVM 7/2026 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 17. asia. Nyt päätetään ulkoasiainvaliokunnan mietinnön UaVM 7/2026 vp pohjalta kannanotosta selonteon johdosta.

Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja Johannes Koskisen esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Ulkoministeri Elina Valtoselle varataan mahdollisuus käyttää viiden minuutin puheenvuoro. Muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi voin myöntää harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja. Palautekeskusteluun varataan ensi vaiheessa enintään tunti. — Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Koskinen, olkaa hyvä. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Keskustelu

14.25 **Johannes Koskinen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, hyvät edustajat! Eräänlaisena yhteenvetona ulkoasiainvaliokunnan mietinnöstä on se, että yhdyimme pääosin selonteon johtopäätöksiin ja toivomme valtioneuvostolta jatkuvaa strategista arviointia yhdessä eduskunnan kanssa. Valiokunnan kokonaisarvio on, että Suomen turvallisuusympäristön muutos on syvempi kuin mitä yksittäiset kriisit antavat ymmärtää. Rakenteellinen epävarmuus on syventynyt, kun Euroopan turvallisuusjärjestys, transatlanttisten suhteiden ennakoitavuus ja kansainvälinen sääntöpohjainen järjestelmä ovat aiempaa voimakkaammin koetuksella. Venäjästä on tullut pitkäkestoinen strateginen uhka, minkä lisäksi teknologinen kilpailu ja taloudelliset riippuvuudet ovat muodostuneet osaksi turvallisuuspolitiikkaa. Kyse ei ole tilapäisestä turvallisuuspoliittisesta häiriöstä, vaan Euroopan turvallisuusympäristön pitkäkestoisesta rakenteellisesta muutoksesta.

Ulkoasiainvaliokunta korostaa jatkuvan strategisen tilannekuvan ylläpidon merkitystä. Tämän selontekomenettelyn ohella tarvitaan säännöllistä eduskuntakeskustelua ja pitää seurata ja avata kansainvälisen politiikan keskeisiä kysymyksiä niin eduskuntakeskusteluun kuin laajemmin julkiseen keskusteluun.

Valiokunta pitää tärkeänä selonteon johtopäätöstä siitä, että Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittiset perustavoitteet säilyvät muuttumattomina. Tärkein tavoite on turvata Suo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

men itsenäisyys, alueellinen koskemattomuus, kansalaisten turvallisuus ja yhteiskunnan toimintakyky.

Valiokunta muistuttaa edustustoverkoston olevan keskeinen väline Suomen etujen edistämiseksi maailmalla, ja sitä pitää tukea riittävän kattavana.

Venäjän aggressiivinen ja imperialistinen toiminta muodostaa edelleen vakavimman uhan Suomen ja Euroopan turvallisuudelle. Euroopan on kannettava aiempaa suurempi vastuu omasta puolustuksestaan. Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka rakentuu toisiaan täydentävistä elementeistä, kuten vahvasta kansallisesta puolustuksesta osana Naton pelotetta ja puolustusta, Euroopan unionin poliittisesta ja taloudellisesta vaikutusvallasta, pohjoismaisesta integraatiosta, yhteiskunnan kriisinkestävyydestä sekä toimivista kansainvälisistä kumppanuuksista.

Selonteon arvio Venäjästä on synkkä. Siinä todetaan, että Venäjä muodostaa pitkäkestoisen uhan euroatlanttiselle turvallisuudelle. Valiokunta tähdentää Ukraina-tuen jatkamista sekä painostuksen lisäämistä Venäjää kohtaan pakottein ja muin taloudellisin keinoin. [Ben Zyskowitz: Hyvä!] Lisäksi on tärkeää vahvistaa toimia Venäjän varjolaivaston aiheuttamien turvallisuus- ja ympäristöriskien torjumiseksi sekä Venäjän energiatulojen rajoittamiseksi.

Ulkoasiainvaliokunta on huomionut eurooppalaisten liittolaisten parissa alkaneen keskustelun Venäjä-suhteiden rakentamisesta osana rauhanratkaisua sekä hyökkäyssodan päätyttyä. Suomen tulee olla vaikuttamassa tähän keskusteluun ja myös siihen, että Eurooppa on mukana niissä pöydissä, joissa ratkaisuja tehdään. Myös eduskunta tulee kytkeä keskusteluun oikea-aikaisesti mukaan aikanaan.

Selonteossa todetaan, että Ukrainan selviäminen on koko Euroopalle merkittävä turvallisuuspoliittinen intressi. Ulkoasiainvaliokunta pitää tätä arviota keskeisenä. Ukrainan tukeminen ei ole Suomelle ainoastaan solidaarisuuskysymys tai ulkopoliittinen arvovalinta, vaan myös välitön turvallisuuspoliittinen intressi. Valiokunta pitää tärkeänä selonteon kirjausta, että Ukraina päättää itse hyväksyttävissä olevista rauhan ehdoista eikä Euroopan turvallisuusjärjestystä koskevia ratkaisuja voida tehdä Euroopan ohi. Valiokunta painottaa myös EU:n yhtenäisyyden merkitystä maanosan kannalta olennaisia ratkaisuja tehtäessä. Sellainen rauhanjärjestely, joka käytännössä palkitsisi hyökkäyssodan aloittajan, heikentäisi kansainvälisen oikeuden uskottavuutta ja loisi vaarallisen ennakkotapauksen. [Ben Zyskowitz: Kyllä!]

Rauhan ehtojen ohella valiokunta korostaa olevan olennaista, että Ukraina säilyy elinkelpoisena ja toimintakykyisenä valtiona, jolla on kyky huolehtia omasta puolustuksestaan myös sodan jälkeen. Muistutamme, että Ukrainan EU-jäsenyysperspektiivi on strategisesti merkittävä Euroopan turvallisuudelle, vaikka jäsenyysprosessi tullee olemaan pitkä ja institutionaalisesti vaativa. EU:n tulee säilyttää poliittinen sitoutumisensa tähän tavoitteeseen.

Valiokunta pitää selonteon analyysia transatlanttisen toimintaympäristön muutoksesta perusteltuna. Tämä Atlantin ylittävä suhde on edelleen Suomen ja Euroopan turvallisuudelle keskeinen. Samalla transatlanttiseen toimintaympäristöön on tullut arvaamattomuutta, ja sitä värittävät nopeat muutokset sekä koventunut retoriikka. Yhdysvaltojen nykyhallinnon politiikka on vauhdittanut pidemmän aikavälin kehitystä, jossa Eurooppa ja transatlanttisten suhteiden vahvistaminen eivät valitettavasti kuulu Yhdysvaltojen tärkeimpiin painotuksiin. Amerikka ensin -lähestymistavassa korostuu transaktionaalisuus ja kansallisten etujen edistäminen, keinoina esimerkiksi taloudellinen protektionismi ja valmius ko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

vaankin voimankäyttöön. Valiokunta yhtyy selonteon kirjaukseen siitä, että transatlanttista suhdetta lähestytään omista arvoista ja intresseistä käsin keskittyen Suomen vahvuuksiin.

Kiinan osalta valiokunta pitää globaaleihin haasteisiin vastaamiseksi välttämättömänä sitä, että Suomi ja Kiina käyvät dialogia niin kahdenvälisistä kuin kansainvälisistäkin kysymyksistä. Kiina on Suomelle tärkeä kauppakumppani. Samalla Kiinan tavoitteet kriittisten tuotanto- ja toimitusketjujen kontrolloimiseksi haastavat myös Suomea, ja Kiina-riippuvuutta on määrätietoisesti vähennettävä.

Lähi-idästä: Valiokunta pitää Lähi-idän turvallisuustilanteen heikkenemistä merkittävänä Euroopan ja Suomen turvallisuusympäristöön vaikuttavana tekijänä. Alueen selkkaukset lisäävät kansainvälisen järjestelmän epävakautta ja kasvattavat energiaturvallisuuteen, maailmantalouteen ja merikuljetuksiin kohdistuvia riskejä. Valiokunta toteaa olevan tärkeää, että EU kaikilla toimillaan edistää rauhaa, vakautta ja siviilien suojelua Lähi-idässä ja edistää humanitaarisen avun esteetöntä perillepääsyä koko Gazassa, Etelä-Libanonissa ja muutoinkin Lähi-idän alueella. YK:n roolia alueen rauhan edistämiseksi tulisi valiokunnan näkemyksen mukaan vahvistaa.

Naton osalta valiokunta jakaa selonteon arvion eurooppalaisen vastuunkannon vahvistamisen tärkeydestä Natossa. Eurooppalaisempi Nato ei tarkoita vaihtoehdon rakentamista transatlanttiselle yhteistyölle, vaan eurooppalaisen sotilaallisen ja teollisen ja poliittisen kantokyvyn vahvistamista. Valiokunta korostaa koko liittokunnassa puolustusmenositoumusten ja suorituskykytavoitteiden täysimääräistä toimeenpanoa. Valiokunta muistuttaa lisäksi, että eurooppalaisemman Naton kehittäminen on myös riskienhallintaa tilanteessa, jossa Yhdysvaltojen strateginen huomio kohdistuu kasvavasti muihin toimintaympäristöihin. Selonteossa todetaan, että Suomi on sitoutunut täysimääräisesti yhteiseen pelotteeseen ja puolustukseen sekä osallistuu Naton ydinpelotetta koskevaan työhön. Valiokunta muistuttaa Suomen liittyneen Natoon vuonna 23 ilman rajoitteita ja ennakkoehtoja. Valiokunta pitää tärkeänä selonteon kirjausta Suomen jatkuvasta sitoutumisesta ydinsulkusopimukseen ja muihin kansainvälisiin velvoitteisiinsa.

Tässä ydinasepolitiikassa oli tunnetusti ainoa isompi erimielisyys selonteon eduskuntakäsittelyssä, ja siitä jätettiin sitten kolme vastalauseita, ja sieltä löytyvät tarkemmin nuo erot koskien juuri äsken äänestettyä asiaa ydinaseiden sallimisesta Suomen alueella.

Saadun selvityksen mukaan Suomi jatkaa pitkäaikaista ja aktiivista politiikkaansa asevalvonnan ja aseriisunnan edistämiseksi ja kansainvälisen turvallisuuden vahvistamiseksi. Suomi painottaa asevalvontasopimusten noudattamista ja luottamusta lisääviä toimia.

Ulkoasiainvaliokunta noteerasi kriisinhallinnan pitkäaikaisen aseman Suomen ulko- ja turvallisuus- ja puolustuspolitiikan välineenä ja pitää tärkeänä myös jatkossa pyrkiä riittäväen osallistumistasoon sekä sotilaallisessa että siviilikriisinhallinnassa.

EU:n merkitys kasvaa myös turvallisuuspolitiikassa. Valiokunta kiinnitti huomiota siihen, että tarvitsemme ripeämpää päätöksentekoa, ja valiokunta kannattaa määränemmissä päätöksentekoon siirtymistä unionin yhteisessä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomi edistää EU:n jäsenyyskriteereihin perustuvan ja uskottavan laajentumispolitiikan toimeenpanoa ja EU:n omaa valmistautumista uusien maiden vastaanottamiseen. Valiokunta pitää edelleen tärkeänä EU:n työtä arktisen alueen vakauden, turvallisuuden ja kestäväen kehityksen vahvistamiseksi ja sitä, että edistetään EU:n arktista politiikkaa, ja sitten tietysti arktisten maiden välistä yhteistyötä ja Grönlannin osalta kansainvälisen oikeuden kunnioittamista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

Pohjoismainen yhteistyö myös turvallisuuspolitiikassa on tiivistynyt Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyden myötä, ja entistä useammalla alalla näemme, että pohjoismainen integraatio menee entistä syvemmälle ja on meille eduksi. Suomi edistää myös laajemmin pienten ja keskisuurten maiden välistä yhteistyötä. Muuttuvassa maailmanjärjestyksessä vaikutusvalta syntyy yhä enemmän kyvystä rakentaa verkostoja, yhdistää osaamista ja luoda yhteisiä ratkaisuja.

Valiokunta edelleen korostaa, että muuttuneessa toimintaympäristössä kauppa, teknologia ja turvallisuus kytkeytyvät aiempaa tiiviimmin toisiinsa ja tarvitsemme Euroopan unionissa sitä vahvempaa strategista kilpailukykyä ja myös autonomian kehittämistä.

Lopuksi valiokunta korostaa vahvasti sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää. Se on tärkeä Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikalle. Pienenä valtiona Suomi hyötyy kansainvälisestä järjestyksestä, jossa suhteet perustuvat sääntöihin eivätkä voimakkaimman oikeuteen. Suomi puolustaa johdonmukaisesti kansainvälisen oikeuden toteutumista kansainvälisen yhteisön jäsenenä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ulkoministeri Valtonen, olkaa hyvä, viisi minuuttia.

14.37 Ulkoministeri Elina Valtonen: Arvoisa puhemies! Hyvät edustajat! Kiitän eduskuntaa ja valiokuntia ajankohtaiselonteon käsittelystä kuluneen kevään aikana. Selonteko laadittiin vastaamaan nopeasti muuttuneen geopoliittisen tilanteen haasteisiin. Se täydentää vuoden 2024 ulko- ja turvallisuuspoliittista selontekoa. Ulkoasiainvaliokunta kiteyttää tilanteen osuvasti: Kyse ei ole vain turvallisuusympäristön tilapäisestä heikkenemisestä, kyse on laajemmasta kansainvälisen järjestyksen murroksesta. Suomen turvallisuuspolitiikkaa palvelevat realismi, pitkäjänteisyys, kansallinen toimintakyky, liittolaisuus, alueelliset kumppanuudet, eurooppalainen vaikuttaminen ja strateginen ennakointi. — Emme ole sokeita maailman muutokselle, emme myöskään ole sen armoilla. Suomi on aktiivinen toimija, Suomi on vaikuttaja, ja Suomi pitää huolta omista eduistaan.

Arvoisa puhemies! Suomen tärkeimpänä tavoitteena on itsenäisyyden ja alueellisen koskemattomuuden turvaaminen, sotilaalliseen konfliktiin joutumisen estäminen ja suomalaisten turvallisuuden ja hyvinvoinnin takaaminen. Ulkopoliitikamme perustuu demokratiaan, oikeusvaltioon, ihmisoikeuksiin, tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen. Nämä eivät ole vain arvoja, ne ovat myös turvallisuutemme perusta. Venäjän aggressiivinen toiminta on edelleen merkittävin uhka Suomelle, Euroopalle ja koko transatlanttiselle turvallisuudelle. Siksi Ukrainan tukemista on jatkettava pitkäjänteisesti ja päättäväisesti. Kuten ulkoasiainvaliokunta toteaa, turvallisuuspolitiikkamme ei voi perustua oletukseen nopeista suunnanmuutoksista. Tulitauko tai rauhansopimus ei poista Venäjän uhkaa. Ratkaisevaa on yhteinen tilannekuva liittolaisten ja kumppaneiden kanssa. Myös Lähi-idän tilanne vaikuttaa Euroopan ja Suomen turvallisuuteen. Se lisää epävarmuutta, siirtää huomiota Ukrainasta ja hyödyttää Euroopan turvallisuutta haastavia toimijoita, kuten Venäjää.

Arvoisa puhemies! Transatlanttinen suhde on keskeinen Euroopan turvallisuudelle ja pohjautuu pitkäaikaiselle kumppanuudelle. Suomen yhteistyö Yhdysvaltojen kanssa on monella saralla läheisempää kuin koskaan. Yhdysvallat tuntee vahvuutemme ja tunnistaa luotettavuutemme liittolaisena. Se on hyvä lähtökohta niin käytännön yhteistyölle kuin monelle muullekin arvopohjaiselle työlle. Samalla Yhdysvaltain muuttuvat ulkopoliittiset painopisteet korostavat vahvemman Euroopan unionin ja eurooppalaisemman Naton mer-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

kitystä. Myös Euroopan unionin on toimittava aiempaa strategisemmin. Euroopan on kannettava suurempi vastuu omasta turvallisuudestaan. Kuten puolustusvaliokunta huomioi, turvallisuus ei synny ainoastaan sotilaallisesta puolustuksesta. Se rakentuu myös taloudellisesta kestävydestä, teknologisesta kilpailukyvyistä, huoltovarmuudesta ja yhteiskunnan kriisinkestävyydestä. Näillä aloilla Euroopan unionilla on keskeinen rooli täydentämässä kansallisia kykyjä.

Det arktiska området är en central del av Finlands säkerhetsmiljö. Samtidigt är de nordiska länderna tydligare än någonsin våra närmaste partner, särskilt Sverige. Den nordiska dimensionen framträder allt starkare inom försvar, övergripande säkerhet, transporter och infrastruktur samt även inom arktiskt samarbete och teknikfrågor.

Yhteistyö tiivistyy myös Itämeren alueella Pohjoismaiden, Baltian maiden, Saksan ja Puolan kanssa. Samalla rakennamme kumppanuuksia maailmanlaajuisesti. Sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän tukeminen on Suomelle keskeinen tavoite. Emme ole tässä yksin. Suuri osa maailman valtioista menestyy parhaiten semmoisessa ympäristössä, jota tahdittavat säännöt, ei vahvimman oikeus.

Arvoisa puhemies! Viittasin ulkoasiainvaliokunnan tärkeään huomioon, että Suomen turvallisuusympäristön muutos on yksittäistä kriisikäännettä syvempi ilmiö. Suomi ei ole yksin eikä vailla keinoja selvittää myös epävarmuuksien leimaamassa tilanteessa. Puolustusvaliokunnan lausunto kiteyttää, että muuttuvassa maailmassa jatkuvuuden merkitys korostuu. Suomen ja suomalaisten etujen puolustaminen edellyttää johdonmukaista, pitkäjänteistä ja muuttuvissakin olosuhteissa toimintakykyistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Epävarmuuden ja epävakaa toimintaympäristön keskellä Suomi on varautunut, ja ennen kaikkea Suomi ei ole yksin. Meillä on kaikki hyvin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustajat voivat pyytää minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja... — Pieni hetki. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

14.43 **Sofia Vikman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Selonteon päivitys ja sitä tukeva valiokunnan mietintö kantavat vastuuta Suomen ja suomalaisten turvallisuudesta. Teemme kaikkemme Suomen ja suomalaisten pitämiseksi turvassa. Haluamme, että Suomi pysyy jatkossakin rauhan ja vakauden maana. Päämäärämme on Suomen itsenäisyyden ja alueellisen koskemattomuuden turvaaminen sekä suomalaisten turvallisuuden ja hyvinvoinnin vahvistaminen. Lähtökohdan tässä selonteon päivityksessä ja tarkastelussa on koko ajan oltava kirkkaana se, että Venäjä on Suomelle ja Euroopalle suurin turvallisuuhka. Se pyrkii suurvalta-asemansa palauttamiseen ja etupiiriäön palauttamiseen. Meidän täytyy olla valmiita laajamittaiseen työhön Venäjän sotilaallisen uhan torjumiseksi myös tulevaisuudessa.

Kokoomus haluaa, että kukaan ei voi painostaa Suomea sotilaallisesti ja ettei kukaan hyökkää Suomeen. Siksi ajamme myös tässä ajankohtaisselonteossa mainittua ydinaselain muutosta. [Puhemies koputtaa] Ydinasepelotteen tehtävä on estää sotilaallinen painostus ja pitää hyökkäämisen kynnyksen niin korkealla, että hyökkäystä ei koskaan tapahdu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

14.44 **Sanna Antikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tässä selonteon päivityksessä käy ilmi se, kuinka Venäjä on historiallisesti ollut ja tulee aina olemaan maamme suurin turvallisuusuhka. Tämän faktan valossa ydinenergialain päivitys on oikea ja oikeansuuntainen toimi, ja tässä kohtaa minun on pakko tuoda esille se, kuinka vakavaa on se, millaisia täysin totuudenvastaisia asioita oppositio on tästä muutoksesta esittänyt aiemmin sekä esittää valitettavasti vielä myös vastalauseissaan, puhumattakaan siitä, että kun asiaa lähdettiin käsittelemään, niin sieltä opposition puolelta asia vuodettiin heti mediaan. [Mikko Savola: On myös vastuullinen oppositio!] Tämä on erittäin vakava asia, ja toivoisin, että jatkossa, kun keskustelua käydään, pitäydyttäisiin niissä faktoissa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen, olkaa hyvä.

14.45 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valitettavasti ministeri joutui juuri poistumaan. — Tässä tuotiin esille se, että kansallinen konsensus on rikottu nyt eksistenssikysymyksessä, eli ydinaseiden osalta meidän ydinenergialakia juuri muutettiin. Kaikki jäsenvaltiot, jotka ovat liittyneet Pohjois-Atlantin puolustusliittoon, ovat ydinpelotteen piirissä, kyllä, mutta kaikki liittyvät myöskin omalla kansallisella lainsäädännöllään ja Pohjoismaat ovat kaikki lähtökohtaisesti Naton jäsenenä ydinaseettomia. Tämä on valtiosopimuksella vahvistettu myöskin DCA-sopimuksen puitteissa Norjan ja Tanskan osalta, ja Suomi liittyessään Natoon, niin kuin Ruotsikin, ja tehdessään DCA-sopimuksen sitoutui siihen, että ydinenergialaki on voimassa, tehtiin viittaus siihen. Tästä myöskin sovittiin tehtäessä DCA-sopimusta hallituksen ja oppositionkin kesken, että tämä ydinenergialaki pidetään voimassa, ja eduskunta hyväksyi DCA-sopimuksen yksimielisesti. Valitettavasti tämä sopimus on nyt rikottu. Olisin kysynyt ministeriltä: miksi näin tehtiin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hanna Räsänen, olkaa hyvä.

14.46 **Hanna Räsänen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me keskustana olemme tämän selonteon takana ja ymmärrämme myös lisäykset ydinenergialakiin. Tosin olemme kritisoineet sitä tapaa, miten tämä vietiin eduskunnassa eteenpäin, ja se ei todellakaan ollut eduksi demokratialle.

Haluan nostaa tässä esille puolustusvaliokunnan lausunnosta kohdan, jossa puhutaan maanpuolustustahdosta, että se rakentuu myös yhteiskunnalliselle oikeudenmukaisuudelle. Olin tänä aamuna Sitran järjestämässä pyöreän pöydän keskustelussa, missä käytiin asiaa läpi. Siellä olivat sisäministeriö, puolustushallinto, Sitra ja Huoltovarmuuskeskus, ja siellä kannettiin kyllä suurta huolta meidän yhteiskuntamme ja kansalaisten kriisinsietokyvystä ja siitä, miten voisimme sitä parantaa. Kansalaisten vahvuus on meidän Suomen vahvuus, ja kriisinsietokykyä ei voida pitää itsestäänselvyytenä. Varsinkin näinä muuttuvina aikoina on erittäin tärkeää miettiä, miten me saamme pidettyä kaikki suomalaiset yksilöinä mukana. Tässä meillä on kyllä yhteiskunnan vastuu, ja kantaisinkin myös tästä huolta, että kuka johtaa tätä prosessia tulevaisuudessa ja kenellä on isännöisyys meidän kansalaisistamme huolehtimisessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

14.48 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vihreille selonteon poliittinen sitoumus olla sijoittamatta ydinaseita alueellemme rauhan aikana ei ole riittävä. Poliittinen sitoumus on liian helppo muuttaa hallitusten muuttuessa ja vaihtuessa. Olisimme halunneet säilyttää laintasaisen kirjauksen, johon oltiin myös DCA-sopimusta tehtäessä sitoutuneita. Lisäksi esitimme ponsiosassa, että eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee kiireellisesti Palestiinan valtion tunnustamisen — valitettavasti tästä ei vielä yksimielisyyttä löytynyt — ja että valtioneuvosto toimii EU-vaikuttamisessa aktiivisesti Israelin palestiinalaisiin kohdistuvan kansanmurhan estämiseksi, Länsirannan laittoman miehityksen purkamiseksi sekä kahden valtion mallia haastavien toimien torjumiseksi. Ilmeisesti näitä vastalauseita pitää esittää varsinaisessa puheenvuorossa, mutta tässä avattuina vihreiden esitykset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

14.49 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ulkoasiainvaliokunnan käsittely oli perusteellinen, varsinkin tämä Yhdysvallat-osio. Meillä oli pitkät tutkijakuulemiset, ja nämä tutkijoiden lausunnot olivat erittäin hyviä ja kriittisiä, joten valiokunnan jäsenille kävi todellakin selväksi se, kuinka dramaattisesta muutoksesta on kyse Yhdysvaltojen hallinnossa ja politiikassa sekä sisäpoliittisesti että ulkopoliittisesti. Siksi onkin yllättävää, että tämä viesti ei tullut tänne valiokunnan mietintöön asti. Melkoinen riskiriita oli siinä, kun tämän valiokuntakäsittelyn jälkeen osallistuin tasavallan presidentin Kultaranta-keskusteluihin, joissa sekä tasavallan presidentti että kansainväliset vieraat suoraan totesivat tämän kritiikin ja hallinnon politiikan muuttumisen ja kansainväliset asiantuntijat olivat myös sitä mieltä, ettei Yhdysvaltoihin voi enää luottaa — tämä täysin selväsanaisesti. On kummallista, että ulkoasiainvaliokunnalta ei löydy rohkeutta kirjoittaa samaa faktaa omaan mietintöönsä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kauma, olkaa hyvä.

14.50 **Pia Kauma kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansanedustajien tärkein tehtävä on tietenkin pitää suomalaiset turvassa. Siksi pidänkin erittäin tärkeänä ja hyvänä, että myöskin tämä ulko- ja turvallisuuspoliittinen ympäristö ja se, mitä muutoksia siinä on tapahtunut, käydään säännöllisin väliajoin läpi, niin kuin nyt on tehty.

Maaikman ja Euroopan turvallisuustilanne on ollut jo vuosia muutoksissa, ja meidän suomalaisten kannalta tietenkin kaikkein keskeisin muutos on se, että meidän itänaapurimme Venäjä on käynyt jo yli neljän vuoden ajan aggressiivista hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan. Pidän erittäin tärkeänä, että tukea Ukrainalle jatketaan niin kauan kuin sille tarvetta on täältä Suomen puolelta sekä pidämme myöskin asiaa esillä Euroopan unionissa ja tietenkin meidän kumppaneillemme myös muualla maailmassa.

Todettakoon vielä se, että Yhdysvallat on tietenkin erittäin tärkeä kumppanimaa Suomelle myöskin jatkossa sekä Naton että DCA:n sisällä ja tietenkin kahdenvälisestikin. Vaikka Yhdysvaltojen ulkopoliittinen toiminta [Puhemies koputtaa] on jossain määrin vaikeammin ennakoitavaksi muuttunut, niin tämä [Puhemies koputtaa] ei kuitenkaan muuta Suomen ja Yhdysvaltojen suhdetta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

Haluan, arvoisa puhemies, vielä korostaa sitä, [Puhemies koputtaa] että pidän erinomaisena, että myös ydinenergialaki on nyt saatettu ajan tasalle, että saamme Naton ydinpelotteen täysimääräisesti käyttöön.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Muistutan kaikkia edustajia puheajasta. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

14.52 **Veijo Niemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pidän erittäin tärkeänä, että tämä ajankohtaisselonteko nyt päivitetään myöskin tämän ydinenergialain osalta. Ei Suomeen ole tarkoitus tehdä, rakentaa mitään, tuoda ydinaseita, mutta jos ajat tiukenevat, niin on syytä olla, että meillä on laki ajan tasalla. On hyvin tärkeää huomioida tällainen asia myöskin siinä mielessä, että meillä on yhteistä rajaa Venäjän kanssa 1 343,6 kilometriä, ja kun tällä hetkellä Venäjä on varsin sotaisa valtakunta ja heillä on selkeitä ajatuksia mahdollisesti myöskin tänne Suomen suuntaan, meidän on kaikin tavoin pidettävä huolta Suomen ja suomalaisten kokonaisturvallisuudesta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Werning, olkaa hyvä.

14.52 **Paula Werning sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten selonteosta tuli ilmi, elämme aikaa, jolloin kansainvälisen oikeuden, demokratian ja yhteistyön merkitystä koetellaan enemmän kuin vuosikymmeniin. Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan on perustuttava johdonmukaisesti sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän puolustamiseen. Se tarkoittaa sitä, että tuomitsemme Venäjän laittoman hyökkäyssodan Ukrainassa, mutta se tarkoittaa myös sitä, että kansainvälistä oikeutta on puolustettava kaikkialla ja kaikkien kohdalla. Me sosiaalidemokraatit katsomme, että Suomen tulee toimia aktiivisesti rauhan, diplomatian ja ihmisoikeuksien puolesta. Siksi myös Lähi-idän kriisissä on palattava neuvotteluihin ja kansainvälisen oikeuden kunnioittamiseen.

Suomen vahvuus ei ole suurvaltapolitiikassa vaan siinä, että olemme luotettava, johdonmukainen ja arvopohjainen toimija. Siksi tuemme YK:n vahvistamista ja sen turvallisuusneuvoston uudistamista ja Suomen ehdokkuutta turvallisuusneuvoston jäseneksi. Maailmassa, jossa voimapolitiikka vahvistuu, tarvitaan enemmän yhteistyötä, ei vähemmän. Suomen tulee olla rauhan, oikeuden ja kansainvälisen yhteistyön ääni.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.54 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomen tilanne turvallisuuspolitiikassa ja ulkopolitiikassa on totta kai muuttunut. Olemme täysivaltainen Nato-jäsen, Euroopan unionin jäsen, ja tärkeintä on huomata se, että kuulumme tähän läntiseen yhteisöön sataprosenttisesti, mikä, aivan kuten näissä alustuspuheenvuoroissa kuulumme, nojaa siihen, että nämä valtiot kunnioittavat kansainvälisiä sopimuksia ja kansainvälistä lakia ja ennen kaikkea toimivat yhdessä sillä keinoin, että voidaan rauha ja hyvä kehitys läntisessä maailmassa säilyttää.

On totta, että meillä on uhkakuvia edessämme. Kukaan ei voi sitä kieltää. Parhaillaan Ukrainan sodasta tiedämme kaikki, miten se menee, ja on aivan välttämätöntä, että pysymme yhtenäisenä tässä asiassa, niin että Venäjän käyttäytyminen, mikä onkaan tällä hetkellä, saadaan rauhoittumaan ja sitä kautta pikkuhiljaa yhteistyö sinnekin päin avattua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

Mutta välttämätöntä on se, että länsi pysyy yhdessä, ja kun kaikki Pohjoismaat ovat yhtä aikaa Natossa täysivaltaisina jäseninä, niin meidän on paljon helpompi elää täällä kuin pienenä saarekkeena yksinään jossakin keskellä. Kannattaa kaikkien muistaa, että 87 vuotta sitten Suomi oli talvisodan alla täysin yksin, ja sitä päivää enää ei saa tulla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho, olkaa hyvä.

14.55 **Johannes Yrttiaho vas** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Suomi on ollut Orpon hallituksen ja presidentti Stubbin johdolla hiirenhiljaa niistä kansainvälisen oikeuden raaoista rikkomuksista, joihin Israel ja sen johtaja Benjamin Netanjahu ovat syyllistyneet. Suomi on tätä politiikkaa jopa tukenut käymällä Israelin kanssa asekauppaa. Yhteistyön historia ulottuu vuosikymmenten taakse suomalaisen Tampellan asevientiin. Tästä historiasta esiin nousee nimi, joka yhdistää tänäkin päivänä Benjamin Netanjahun ja Suomen ulkopoliittisen johdon. Se nimi on Poju Zabłudowicz, suomalaismiljardööri, jonka omaisuuden sanotaan syntyneen asekaupalla. Pojun tiedetään rahoittaneen viime eduskuntavaaleissa ulkoministeri Valtosta ja presidentinvaaleissa Alexander Stubbia, viime mainittua 100 000 eurolla. Pojun tuesta on saanut nauttia myös hänen pitkäaikainen tuttavansa Benjamin Netanjahu. Nyt on herännyt kysymys, selittääkö hallituksen Israel-politiikkaa se, että sekä Suomen että Israelin valtiojohdon taustalla vaikuttaa sama mies, [Puhemies koottaa] miljardööri Poju Zabłudowicz.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Nyt siirrymme puhujalistalle. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

14.56 **Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Ajankohtais selonteon tarkoituksena on ollut täydentää vuoden 2024 ulko- ja turvallisuuspoliittista selontekoa. Tämä tarve on ilmeinen, sillä maailmanpoliittinen tilanne on muuttunut nopeasti ja monin tavoin. Selonteossa tunnistetaan keskeisiä muutoksia: Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen, Lähi-idän tilanteen kärjistyminen, arktisen alueen merkityksen kasvu sekä Yhdysvaltojen ulkopoliitiikan muutos.

Ongelma ei kuitenkaan ole siinä, mitä selonteossa mainitaan, vaan siinä, mitä siinä ei uskalleta sanoa ääneen. Siinä, missä Venäjän toimia kuvataan aivan oikein suorasukaisesti, Yhdysvaltojen osalta kielenkäyttö muuttuu varovaiseksi, jopa kiertäväksi. Puhutaan ennakoinnattomuudesta ja koventuneesta retoriikasta, mutta vältetään sanomasta suoraan, että kyse on syvästä ja dramaattisesta muutoksesta Yhdysvaltojen politiikassa. Todellisuudessa Yhdysvaltojen ulko- ja turvallisuuspolitiikka on Donald Trumpin johdolla muuttunut tavalla, joka vaikuttaa suoraan Euroopan turvallisuuteen, Ukrainan tilanteeseen ja Naton tulevaisuuteen. Asiantuntijat ovat tuoneet tämän esiin valiokunnassa, mutta heidän kriittiset huomionsa on käytännössä sivuutettu mietinnössä. Puhumme politiikasta, jossa Yhdysvallat kyseenalaistaa arvoyhteyden eurooppalaisten liittolaisten kanssa, viivästyttää Ukrainalle tarkoitettua tukea, uhkaa vetäytyä Natosta ja siirtää joukkojaan pois Euroopasta. Puhumme politiikasta, jossa Yhdysvallat on jopa äänestänyt YK:ssa samoin kuin Venäjä. Tämä ei ole pieni nyanssiero. Tämä on valtava suunnanmuutos. Yhdysvaltoihin ei voi enää luottaa.

Arvoisa puhemies! Selonteon ongelmat eivät rajoitu Yhdysvaltoihin. Lähi-idän osalta puhutaan iskuista, kun todellisuudessa kyse on hyökkäyksistä, jotka on tehty ilman liittolaisten konsultointia ja kansainvälistä oikeutta kunnioittamatta. Israelin toimista Libano-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

nissa, Gazassa ja Länsirannalla vaietaan käytännössä kokonaan. Samaan aikaan humanitaarinen tilanne pahenee päivä päivältä, siviilit kärsivät, kansainvälisen oikeuden rikkomukset kasaantuvat — ja Suomi vaikenee. Tämä hiljaisuus heikentää uskottavuuttamme. Jos Suomi haluaa puolustaa sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää, sitä on puolustettava johdonmukaisesti, ei valikoiden.

Arvoisa puhemies! Selonteossa korostetaan arktisen alueen merkitystä, mutta Grönlandin tilanne sivuutetaan lähes kokonaan. Tämä on erikoista, kun samanaikaisesti on esitetty vakavia uhkauksia Tanskan suuntaan Yhdysvaltojen toimesta. Myös alkuperäiskansojen oikeudet puuttuvat arktisen turvallisuuden tarkastelusta. Tämä on vakava puute.

Toinen keskeinen ristiriita liittyy ydinaseisiin. Hallituksen linja hämärtää tarkoituksella sitä, onko Suomessa tulevaisuudessa ydinaseita vai ei. Tämä ei lisää turvallisuutta, päinvastoin. Se lisää epävarmuutta, riskejä ja väärintulkintojen mahdollisuutta. Vasemmistoliiton näkökulmasta kirjaus siitä, ettei Suomi aio sijoittaa ydinaseita rauhan aikana, ei ole riittävä. Samanaikaisesti hallitus on purkamassa ydinaserajoitteita niin kuin tänään eduskunta päätti, mikä mahdollistaa ydinaseiden tuomisen maahan. Tämä kehitys vie Suomea väärään suuntaan. Ydinaseriisunta ei ole menneisyyden projekti. Se on tämän päivän kiireellinen turvallisuuskysymys.

Arvoisa puhemies! Turvallisuus ei synny pelkästään puolustusmenoista tai sotilaallisista ratkaisuista. Se on laajempi kokonaisuus. Siihen vaikuttavat myös kehityspolitiikka, eriarvoisuuden vähentäminen, ilmastonmuutoksen torjunta ja kansainvälinen yhteistyö. Nyt Suomi on kulkemassa toiseen suuntaan. Kehityspolitiikan painopiste on siirtynyt köyhyyden vähentämisestä vientiin samalla, kun rahoitusta leikataan.

Arvoisa puhemies! Suomen ulkopolitiikan vahvuuksia ovat perinteisesti olleet sen johdonmukaisuus, oikeusperustaisuus ja uskottavuus. Näistä meidän on pidettävä kiinni. Siksi esitän tässä saman vastalauseen, jonka jätin myös valiokunnan käsittelyssä.

Lopuksi totean, että ulkopolitiikassa uskottavuus syntyy rehellisyydestä. Meidän on uskallettava sanoa tosiasiat ääneen myös silloin, kun ne ovat epämurheita. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.02 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston ajankohtaisselonteko kuvaa maailmaa, jossa turvallisuus ei ole palannut pysyvään vakauteen eikä ole palaamassa. Tämä koskee koko Suomea, mutta se koskee erityisesti, konkreettisesti meitä Pohjois-Suomessa. Pohjoisessa turvallisuus ei ole vain käsite, se on rajaturvallisuutta, arktista toimintaympäristöä ja lisääntyntä sotilaallista kiinnostusta lähialueillamme. Selonteko tekee selväksi sen, minkä pohjoisessa tiedämme: Venäjä on pitkäkestoinen, arvaamaton ja aggressiivinen turvallisuusuhka, ja tähän uhkaan on varauduttava pitkäjänteisesti myös tilanteessa, jossa sota Ukrainassa joskus päättyy.

Arvoisa puhemies! Pohjois-Suomen merkitys korostuu entisestään Nato-jäsenyyden myötä. Suomen ja Ruotsin liittyminen Natoon muodostaa yhdessä arktisella alueella uudenlaisen turvallisuuspoliittisen kokonaisuuden. Ruotsin rooli Nato-rakenteissa ja Pohjois-Suomessa ja pohjoismainen puolustusyhteistyö vahvistavat pelotetta siellä, missä sitä eniten tarvitaan. Tämä ei lisää jännitteitä, vaan se lisää vakautta. Selonteko on myös selkeä siinä, että turvallisuus ei ole vain sotilaallista. Pohjoisessa huoltovarmuus, liikenteen ja energian rakenteet sekä toimitusketjujen toimivuus ovat kriittisiä koko Suomelle. Pitkät etäi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

syydet ja vaativa toimintaympäristö tarkoittavat, että varautumisen on oltava ennakoivaa ja realistista. Tässä suhteessa selonteon laaja turvallisuuskäsitys on aivan oikea.

Arvoisa puhemies! Haluan korostaa selkeästi ja vastuullisesti, että Naton pelotteen tarkoitus on säilyttää rauha. Pelotteen tehtävä on estää sotilaallinen painostus ja pitää hyökkäyksen kynnyksen korkeana, että hyökkäystä ei synny. Tämä on myös pohjoisen Suomen turvallisuuden kannalta olennainen lähtökohta. Samalla tämä selonteko osoittaa, että pienelle maalle vahva EU ja tiivis pohjoismainen yhteistyö ovat paras turva. EU:n vahvistava rooli turvallisuudessa, puolustuksessa ja varautumisessa tukee Natoa ja täydentää sitä. Eurooppalaisten suurempi vastuu omasta turvallisuudestaan on tosiasia, ja Suomen on oltava tässä aktiivinen toimija.

Arvoisa puhemies! Tämä ajankohtainen selonteko antaa realistisen tilannekuvan ja osoittaa suunnan, joka on Suomen kannalta oikea. Myös ulkoasiainvaliokunnan kokonaisarvio on tässä asiassa selkeä. Turvallisuusympäristön muutos on syvä ja pitkäkestoinen, eikä kyse ole tilapäisestä kriisistä vaan laajemmasta kansainvälisen järjestyksen murroksesta. Tässä tilanteessa johdonmukaisen ja perustellun kokonaisuuden muodostavat Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeiset linjat, kuten vahva kansallinen puolustus, Nato-jäsenyys sekä EU-vaikuttaminen ja muut kumppanuudet. Juuri siksi valiokunta katsoo, ettei selontekoon ole huomautettavaa, vaan linja vastaa realistisesti muuttuneen turvallisuusympäristön vaatimuksiin. Rauha ja vakaus eivät synny toivomalla, ne syntyvät varautumalla ja panostamalla turvallisuuteen. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jokelainen, olkaa hyvä.

15.07 Jessi Jokelainen vas: Arvoisa puhemies! Jos tämän selonteon tarkoituksena on tosiaan ollut päivittää maailmanpoliittista tilannekuvaa, se tekee sen varsin vajavaisesti, mitä tulee kuvaukseen Yhdysvaltain roolista ja suhteestamme siihen. Selonteossa puhutaan kyllä aivan oikein ja suoraan Venäjistä, mutta Yhdysvaltain osalta selonteko lähinnä kritiikittömästi vakuuttelee Suomen pyrkimystä hyödyllisyyteen ja läheisiin väleihin. Pidän tätä merkittävänä ongelmallisena. Turvallisuus- ja puolustusstrategioissa kyllä tunnustetaan Yhdysvaltain epävakautuminen yhteistyökumppanina sekä se, ettei Yhdysvallat koe jakavansa samoja arvoja eurooppalaisten liittolaisten kanssa, mutta selonteossa näitä tosiasioita ei nimetä ääneen.

Pidän myös huolestuttavana hallituksen pyrkimystä hämärtää sitä tietoa, onko Suomessa ydinaseita vai ei. Vasemmistoliitolle tällainen ei käy, eikä meille käy myöskään selonteon silkka kirjaus siitä, että Suomi ei aio sijoittaa alueelleen ydinaseita rauhan aikana. Hallitus kuitenkin samaan aikaan ajaa lainsäädäntöä — ja tänään siitä äänestettiin — jolla sijoittaminen ja kauttakulku mahdollistetaan. Ydinaserajoitusten purkaminen ei lisää turvallisuutta vaan heikentää sitä. On käsittämätön ajatus, että asevarusteiden lisääminen ja rajoitusten purkaminen edistäisi rauhaa ja vähentäisi riskiä eskalaatioon. Koskaan maailmanhistoriassa voimakas aseistautuminen ei ole tuonut pois päin sodasta, vaan se on vienyt sotaa kohti.

Vasemmistoliitolle on prioriteetti huolehtia suomalaisten turvallisuudesta. Tämä on selvä asia. Me haluamme panostaa Suomen puolustukseen, mutta emme kiinnittäydy turvallisuuspolitiikassa vain aseisiin, vaan peräänkuulutamme kansainvälisen oikeuden noudattamista, monenkeskistä sopimista ja vahvaa rauhantyötä. Puolustuspanostukset on myös aina tehtävä tarveperustaisesti. Tässä militarisoituvassa ajassa emme voi antautua yksio-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

koiselle käsitykselle puolustuksesta, vaan meidän on kyettävä keskustelemaan kokonais-kuvasta ja panostettava kaikkiin turvallisuutta tukeviin rakenteisiin. Esimerkiksi hyvinvointivaltion rooli sisäisen turvallisuuden rakentajana jää näissä keskusteluissa aina huolestuttavalla tavalla jalkoihin.

Puhemies! Näin ollen kannatan edustaja Honkasalon tekemää kannanottoehdotusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

15.09 **Inka Hopsu vihr:** Arvoisa puhemies! Maailmaa muokkaavat tällä hetkellä samanaikaisesti geopoliittinen murros, sääntöpohjaisen järjestyksen mureneminen, demokratian taantuma sekä ympäristö- ja ilmastokriisit. Näihin kaikkiin vastaamiseen tarvitaan laajaa turvallisuuskäsitystä ja aktiivista diplomatiata. Selonteon ensisijainen päämäärä oli päivittää Suomen kantoja ydinaseisiin. Valitettavasti perinteinen parlamentaarinen konsensuksen haku merkittävässä ulko- ja turvallisuuspoliittisissa kysymyksissä sivuutettiin tämän selonteon valmistelussa. Tämä erimielisyys laajeni valiokunnassa nyt myös muihin ulko- ja turvallisuuspoliittisiin kysymyksiin. Pienen maan etu on mielestäni hakea mahdollisimman yhtenäistä linjaa ulko- ja turvallisuuspolitiikassa, ja toivottavasti näin jatkossa pystytään tekemään paremmin.

Arvoisa puhemies! Selonteon poliittinen sitoumus olla sijoittamatta ydinaseita alueellemme rauhan aikana ei ole vihreille riittävä. Poliittinen sitoumus on helppo muuttaa hallitusten vaihtuessa. Olisimme halunneet säilyttää laintasaisen linjauksen, johon oltiin myös DCA-sopimusta tehtäessä sitoutuneita. Tältä osin vastalauseemme yhtyy SDP:n vastalauseeseen — ja nyt siinä vastalauseeseen kannanottoesityksessä toivottavasti pystytään tekemään tekninen korjaus, koska tämä osuus siitä on nyt jäänyt puuttumaan.

Arvoisa puhemies! Erityisen vähälle käsittelylle selonteossa jää Lähi-idän tilanne. Valiokunnan mietintö ei myöskään juurikaan käsittele Palestiinan ja Lähi-idän kysymyksiä, vaikka niiden moraalinen ja poliittinen ja taloudellinen globaali vaikutus on ilmeinen. Israelin väkivalta palestiinalaisia kohtaan, Palestiinalaisalueen laitton miehittäminen ja Gazaan suunnatun humanitäärisen avun pääsyn estäminen, laittomat siirtokunnat ja palestiinalaisia epätasa-arvoisesti kohteleva apartheidpolitiikka, josta uusi, palestiinalaisten kuolemantuomiot salliva laki on tuorein esimerkki, ovat jatkuneet Israelin Gazaan kohdistamien sotatoimien ja tulitauon jälkeen. Gazaan kohdistettujen sotatoimien mahdolliset sotarikokset sekä rikokset ihmisyyttä vastaan, kuten kansanmurha, ovat vieläkin tutkimatta. Ainoa tie väkivallan lopettamiseksi ja kestäväen rauhan saavuttamiseksi on konfliktin juurisyiden selvittäminen. Tämä tarkoittaa Palestiinalaisalueen laittoman miehityksen lopettamista ja palestiinalaisten itsemääräämisoikeuden tunnustamista. Suomen ja Euroopan unionin tulee käyttää kaikki mahdolliset poliittiset ja taloudelliset keinot painostaakseen Israelia lopettamaan jo vuosikymmeniä jatkunut Gazan saarto ja palestiinalaisiin kohdistuva vaino. Niiden tulee toimia päättäväisemmin painostaakseen osapuolia käynnistämään neuvottelut, joiden tulisi tähdätä alueella kahden valtion malliin, johon Suomikin on ollut pitkään sitoutunut.

Yhdysvaltojen ja Israelin kansainvälisen oikeuden vastainen hyökkäys Iraniin on aiheuttanut Hormuzinsalmen kriisin. Maat hyökkäsivät Iraniin ilman YK:n turvallisuusneuvoston oikeutusta, konsultoimatta liittolaisia ja välinpitämättöminä kansainvälisen oikeuden edellytyksistä. Hyökkäyksen jälkeen Israel on hyökännyt myös Libanoniin. Israelin hyökkäykset ovat tappaneet tuhansia libanonilaisia sekä ajaneet yli miljoona ihmistä ko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

deistaan pommituksia pakoon. Libanonin jo alkujaan hauras yhteiskunta on joutunut yhä syvenevään kriisiin.

Sen lisäksi, että sotatoimet niin Gazassa, Länsirannalla, Iranissa ja Libanonissa ovat oikeudettomia ja moraalisesti tuomittavia, ne ovat myös räikeästi vastoin kansainvälistä monikeskistä sääntöpohjaista järjestelmää, jonka puolustaminen on Suomen selkeä etu. Suomen tulisi ajankohtaista maailmanpoliittista tilannetta käsittelevässä selonteossa ja sen mietinnössä ottaa kantaa kansainvälisen oikeuden rikkomuksiin.

Suomi on vihreiden mielestä myös aivan liian kauan pantannut palestiinalaisten valtion tunnustamista, ja tässä selonteko olisi antanut tähän luontevan tilaisuuden hallituksen erimielisyyksistä huolimatta.

Valtioneuvoston ajankohtaista ulko- ja turvallisuuspoliittisen toimintaympäristön muutosta käsittelevä selonteko nostaa useita tilanteessa tapahtuneita muutoksia. Globaalien kriisien ja konfliktien tunnistamista ja Suomen roolia kriiseihin vastaamisessa tulisi kuitenkin selonteossa vahvistaa. Mittavat kehitysyhteistyön, ulkoasiainhallinnon ja kriisinhallinnan leikkaukset haastavat Suomen mahdollisuutta vastata näihin. Valtioneuvoston näkemys jää Yhdysvaltoja koskevalta osaltaan myös liian kapeaksi. Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden näkemys transatlanttisen suhteen ja Yhdysvaltojen nykytilasta ja tulevaisuudesta on selontekoa skeptisempi. Yhdysvaltojen liittolaisuuteen sisältyy tällä hetkellä huolestuttavan paljon epävarmuuksia ja ennakoimattomuutta.

Teen vastalauseen 3 mukaisen kannanoton, ja todellakin toivomme, että siinä huomioidaan tämä tekninen korjaus, [Puhemies koputtaa] että yhdyimme vastalauseen 1 perusteluihin ja päätösehdotuksiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

15.15 Saara Hyrkkö vihr: Arvoisa puhemies! Pidän minäkin valitettavana sitä, että hallituksen toistuva yksipuolinen sooloilu ja sanelu ulko- ja turvallisuuspolitiikan saralla on johtanut tämän yhteisen linjan säröilyyn. Erityisen huolestuttavaa on se, että se tapahtuu juuri ydinaseiden kohdalla. Koen, että Suomen linjassa laajemminkin kokonaisvaltainen turvallisuuskäsitys on jäänyt jonkin sortin paitsioon. Lisäksi olemme ajautuneet kaksoisstandardien tielle. Suomen tulee puolustaa oikeusvaltiota ja sääntöpohjaista maailmanjärjestystä johdonmukaisesti, ei valikoiden. Selkeä ristiriita on nähtävissä koskien Israelin toimintaa Gazassa, Länsirannalla ja Libanonissa. Suomen ja kansainvälisen yhteisön tulee tuomita räikeät ja toistuvat kansainvälisen oikeuden rikkomukset ja käyttää painoarvoaan nykyistä huomattavasti voimakkaammin Israelin painostamiseksi lopettamaan nämä toimet ja kestävän rauhan rakentamiseksi. Palestiinan valtio tulee niin ikään tunnustaa.

Suomen turvallisuus on meille kaikille tässä salissa tärkeä asia. Ei voi olla kuitenkaan niin, että vain tietyt näkökulmat ja näkemykset turvallisuudesta hyväksytään ja muut leimataan epäisänmaallisiksi. Vahvassa demokratiassa myös kriittinen keskustelu on sallittua ja jopa suotavaa, eikä se ole myöskään ristiriidassa yhteisen linjan hakemisen kanssa. Kannatan edustaja Hopsun esitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho, olkaa hyvä.

15.17 Johannes Yrttiaho vas: Arvoisa puhemies! Hallituspuolueet ovat keskustan tuella tänään hyväksyneet päätöksen poistaa Suomen lainsäädännöstä kaikki ydinaseita koskevat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

rajoitukset. En valitettavasti usko, että tämä hallituspuolueiden ja keskustan johdon into todistaa ennen muuta Yhdysvalloille valmius niin sanotun ydinasepelotteen vahvistamiseen pysähtyy vain näihin lainsäädännöllisiin muutoksiin.

Keskustelussa ei ole oikeastaan lainkaan huomioitu sitä, että Suomi osallistuu jo nyt ydinasesotaharjoituksiin. Tiedossa on, että Suomella on muun muassa tehtävä suojata nykyisillä Hornet-hävittäjillä Yhdysvaltain ydinasekuljetuksia Eurooppaan. Suomalaishävittäjät ovat jo olleet saattamassa Eurooppaan saapuneita strategisia B-52-ydinpommittajia. Tietääkseni jo hyväksytyt tehtävät ovat tätäkin laajempia. Suomalaishävittäjien toimivaltuuksiin osana Naton ydinasepelotetta väitetään kuuluvan myös niiden amerikkalaistukikohtien suojaaminen, joihin on sijoitettu USA:n taktisia ydinaseita. Tämäkään ei kuitenkaan riitä. Nyt kulisseissa keskustellaan myös siitä, pitäisikö Suomen itse ottaa käyttöön niin sanotut kaksikäyttöiset F-35-hävittäjät — eli hävittäjät, jotka konventionaalisten aseiden ohella voivat kuljettaa ja käyttää myös amerikkalaisia taktisia ydinaseita. Kyse olisi silloin osallistumisesta Naton niin sanottuun ydinaseiden jakopolitiikkaan. Se merkitsisi myös sitä, että osa suomalaislentäjistä koulutettaisiin Yhdysvaltain johdolla myös ydinaseiden kuljettamiseen ja käyttöön. Näinhän jo tehdään kaikissa niissä Naton eurooppalaisissa jäsenmaissa, joihin Yhdysvallat on sijoittanut taktisia ydinaseitaan.

Julkisuudessa vain yksi suomalaispoliitikko, sosiaalidemokraattinen pääministeri Sanna Marin, on viitannut siihen mahdollisuuteen, että Suomi osallistuisi Naton niin sanottuun ydinaseiden jakamiseen. Hän mainitsi asiasta vuonna 22, kun Suomi harkitsi liittymistä sotilasliitto Natoon. Jos tämä on Suomen tavoite Naton pelotepolitiikan vahvistamiseksi, edellyttää se tietenkin, että osa Suomen tilaamista F-35-hävittäjistä muutettaisiin kaksikäyttöhävittäjiksi eli kykeneviksi kuljettamaan ja käyttämään ydinaseita. Tietoni mukaan hävittäjät voidaan myös Suomessa muuttaa tähän tarkoitukseen sopiviksi, ja itse asiassa sitä muutosta ei pidetä teknisesti kovinkaan vaativana.

Puolustusministeri Antti Häkkänen on puheessaan viitannut F-35-hävittäjien mahdollisuuden toimia kaksikäyttöisinä. Häkkänen, kuten ei koko muukaan hallitus, ei ole nyt paikalla, mutta hallituksen tulisi mielestäni mahdollisimman pian vastata kysymykseen, onko Suomi suunnittelemassa osallistumista Naton ydinaseiden jakopolitiikkaan ja onko hallitus jo pannut vireille suunnittelun, joka koskee Suomen hankkimien F-35-koneiden mahdollista muutosta hävittäjiksi, jotka kykenisivät kuljettamaan ja käyttämään myös taktisia ydinaseita. Nykyisen hallituksen vastauksen ohella olisi tietenkin mielenkiintoista kuulla myös SDP:n puheenjohtajan ja mahdollisen tulevan pääministerin Antti Lindtmanin kanta tähän asiaan.

Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Honkasalon tekemää esitystä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Werning, olkaa hyvä.

15.20 **Paula Werning sd:** Kiitos, arvoisa puhemies! Selonteossa todetaan selvästi, että ulko- ja turvallisuuspoliittinen toimintaympäristö on muuttunut nopeasti ja perustavanlaatuisesti. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu. Lähi-idän tilanne on kärjistynyt. Yhdysvaltojen ulkopolitiikka on muuttunut aiempaa vaikeammiksi ennakoitavaksi. Samalla kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää haastetaan nyt monesta eri suunnasta. Tällaisessa tilanteessa Suomen on oltava samaan aikaan vahva, realistinen mutta myös johdonmukainen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

Me sosiaalidemokraatit katsomme, että Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tulee perustua kolmeen pilariin: vahvaan puolustukseen, eurooppalaiseen yhteistyöhön ja kansainvälisen oikeuden puolustamiseen.

Ensiksikin Ukraina: Ukraina taistelee paitsi omasta itsenäisyydestään myös koko Euroopan turvallisuuden puolesta. Suomen ja Euroopan on jatkettava Ukrainan tukemista niin pitkään kuin se on tarpeen. Rauha voi olla kestävää vain silloin, jos Ukraina on mukana päättämässä omista ehdoistaan. Euroopan turvallisuudesta ei voida päättää Euroopan ohi.

Toiseksi Euroopan vastuu: On aivan selvää, että Euroopan on kannettava aiempaa enemmän vastuuta omasta turvallisuudestaan. Tarvitsemme vahvempaa eurooppalaista puolustusta, kilpailukykyä, teknologian osaamista ja kriittisten riippuvuuksien vähentämistä. Pienenä maana Suomi tarvitsee vahvan Euroopan unionin. Turvallisuus on sotilaallista voimaa, mutta se on myös huoltovarmuutta, teknologista omavaraisuutta, toimivia toimitusketjuja ja kykyä tehdä päätöksiä yhdessä.

Kolmanneksi kansainvälinen oikeus: Suomen on puolustettava kansainvälistä oikeutta johdonmukaisesti ja kaikkialla. Olemme aivan oikein tuominneet Venäjän hyökkäyssodan Ukrainassa. Samalla meidän on puolustettava kansainvälistä oikeutta myös Lähi-idässä.

Arvoisa puhemies! Maailma ympärillämme muuttuu nopeasti. Juuri siksi Suomen on pidettävä kiinni siitä, mikä on tehnyt meistä vahvan: uskottavasta puolustuksesta, vahvasta Euroopasta, kansainvälisestä yhteistyöstä ja siitä, että puolustamme oikeutta myös silloin, kun se on vaikeaa. Näillä periaatteilla Suomi on turvallinen myös tulevaisuudessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Perholehto on poissa. Onko edustaja Savola aikeissa pitää lyhyemmän puheenvuoron sieltä? — Olkaa hyvä.

15.23 Mikko Savola kesk: Arvoisa herra puhemies! Turvallisuusympäristön suhteen ajat eivät ole ainakaan helpompaan suuntaan menossa. On hyvä, että tätä meidän selontekoa nyt päivitettiin ja käytiin laaja asiantuntijakerros siitä, missä mennään. Eduskunta on nyt oikealla viivalla sen suhteen.

Kylmä tosiasia on, että Yhdysvallat vetäytyy ja Euroopan on kannettava suurempi vastuu Euroopan puolustamisesta. Näin on tehtävä. Näin on tehtävä koko Euroopan osalta. Natoa on eurooppalaistettava. Tämä tietenkin tarkoittaa myös Suomen osalta sitä, että sitä vastuunkantoa, jota me ollaan jo tähän saakka tehty, on jatkettava. Me pidetään kiinni meidän perusratkaisusta, yleisestä asevelvollisuudesta, koulutetusta reservistä, ja me ollaan myös listattu oman parlamentaarisen työn osalta niitä tarpeita, mitä meillä kotimaiseen puolustukseen on. Suomi tulee pitämään hyvin kiinni omasta turvallisuudesta osana tätä liittokunnan puolustusta. Meidän pitkäkestoinen uhkamme Venäjä on ja pysyy. Meillä on 1 340 kilometriä yhteistä rajaa Venäjän kanssa, ja tähän on luonnollisestikin varauduttava. Sota Ukrainassa on kestänyt lähes 4,5 vuotta, ja näköpiiriä sen loppumisesta ei ole, joten tältäkin osin meidän on pidettävä mielessä tämä turvallisuusympäristön vakava tilanne, joka tällä hetkellä on. Lähi-itä on hyvä, että siellä nyt on rauhanaskelia, mutta oikeastaan on sanottava, että ne tavoitteet varmasti, jos sellaisia oli Yhdysvalloilla, eivät ole täyttyneet Iranin suhteen, ja siellä tämä jännittynyt tilanne tulee myöskin jatkumaan hyvin pitkään.

Tästä Yhdysvaltain ulkopoliitikasta ja Yhdysvalloistahan täällä jo debatissa oli keskustelua, ja totta kai se luo epävarmuutta, kun ei voi aina tietää, mitä maailman suurimman

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

mahdin päämies tviiteissään kirjoittaa tai minkäläistä linjaa hän tuo esiin. Tässähän korostuu hyvin se, kuinka sisäpolitiikka ja ulkopoliitiikka siellä Yhdysvaltain politiikassa ovat menneet aika lailla limittäin, ja tällöinen epävarmuus vallitsee nyt meillä täällä Euroopassa ja globaalisti myöskin. Mutta se on todettava, että käytännön yhteistyö Yhdysvaltojen kanssa Suomen osalta toimii. Kahdenvälinen yhteistyö toimii hyvin, poliittiset suhteet ovat kunnossa ja hyvät, ja sitten sotilaspuolella myöskin ihan käytännön harjoittelutoiminta ynnä muu toimii moitteettomasti. Eli tässä on enemmän tätä epävarmuutta koko Euroopan osalta, mutta Suomen osalta minä sanoisin, että tässä ollaan kuitenkin ihan hyvällä tiellä.

Herra puhemies! Nato-huippukokous tulee heinäkuussa, ja sen osalta ladataan varmasti hyvin paljon odotuksia. Tarvitaan ennen kaikkea vakautta, varmuutta ja sitten myös Euroopalta sitoutumista siihen, että tätä meidän yhteistä turvallisuuttamme vahvistetaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vikman poissa, edustaja Antikainen poissa, edustaja Skinnari poissa.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.27.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 18.02.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 17 käsittelyä. — Siellä on ensimmäisenä edustaja Ojala-Niemelä. Olkaa hyvä. — Vielä mikrofoni.

18.02 **Johanna Ojala-Niemelä sd:** Arvoisa puhemies! Tässä meillä on käsittelyssä ajankohtaiselonteko ulko- ja turvallisuuspoliittisesta toimintaympäristön muutoksesta, ja on hyvä, että se on tuotu meille tänne käsiteltäväksi. Siinä ovat nämä toimintaympäristön muutokset kyllä suuret kaiken kaikkiaan. Sitä kuvaavat minusta hyvin muun muassa nämä arktisen alueen muutokset ja Grönlannin asema. Siltä osin olisin toivonut ne tässä huomioidavan paremmin.

Ja tietenkin Palestiinan tunnustaminen on yksi semmoinen asia, mitä tulee tulevilla vaalikaudella edesauttaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Zyskowicz.

18.03 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa rouva puhemies, arvoisa edustaja Ojala-Niemelä! Muutama tunti sitten tässä salissa käytiin ulko- ja turvallisuuspoliittista keskustelua, jossa muun muassa edustaja Honkasalo käytti puheenvuoron, ja ajattelin nyt jonkin verran kommentoida tätä edustaja Honkasalon puheenvuoroa:

Arvoisa puhemies! Olen sanonut tämän ennenkin, mutta sanon nytkin: On pakko olla silloin puhuneen edustaja Honkasalon kanssa pitkälti samaa mieltä hänen arviostaan Yh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

dysvaltojen nykyhallinnon politiikasta. Presidentti Trump on täysin arvaamaton toimija. Kun katsoo hänen hölmöilyjään, häntä olisi vaikea ottaa vakavasti, mutta pakko on, koska hän on USA:n presidentti. Nyt hänen ja Yhdysvaltain nykyhallinnon tulisi Ukrainan tilanteessa lopettaa häikäilemättömän hyökkääjän eli Venäjän ymmärtäminen ja asettua vahvasti tukemaan Ukrainaa ja painostamaan Venäjää, jotta rauhanprosessi voisi edetä. Olen vakuuttunut siitä, että Suomen valtiojohto tekee parhaansa vaikuttaakseen Yhdysvaltoihin tämän käänteen aikaansaamiseksi. Tähän kovasti valtiojohtoamme kannustan. Toisin kuin edustaja Honkasalo, minä ymmärrän hyvin, että Suomen valtiojohto ja eduskunta virallisissa dokumenteissaan puhuvat USA:n nykyhallinnosta pehmeämmin ja diplomaattisemmin kuin me rivikansanedustajat, kuten edustaja Honkasalo ja minä — tosin edustaja Honkasalo ei taida olla ihan rivikansanedustaja, koska hän on puolueensa varapuheenjohtaja, mutta minä nyt ainakin olen rivikansanedustaja.

Tässä mainitsemassani puheenvuorossaan edustaja Honkasalo syytti Suomea ja Suomen johtoa ja hallitusta siitä, että se vaikenee Israelin toimista Gazassa ja Libanonissa. Tämähän ei ole totta. Ei tarvitse kuin perehtyä ulkoministeri Valtosen lausuntoihin, niin voi huomata, että Suomi ei todellakaan vaikene siitä, mitä Israel tekee Gazassa tai Libanonissa. Sen sijaan edustaja Honkasalo itse vaikenee visusti siitä, että nimenomaan Hamas aloitti Gazan sodan ja Hizbollah yhtyi tähän sotaan päivän sen jälkeen, kun Hamas aloitti sodan lokakuussa 2023 hyökkäämällä israelilaisten siviilien kimppuun ja surmaamalla yli 1 200 ihmistä. Näin ollen Hamas sodan aloittajana on ensisijaisesti vastuussa niistä kauhistuttavista kärsimyksistä, joiden kohteeksi Gazassa asuvat ihmiset ovat joutuneet. — Kiitos. Tässä oli puheenvuoroni, ja minäkin tässä toivotan kaikille oikein hyvää juhannusta ja kesää muutenkin. Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Skinnari poissa — ai, on paikalla, anteeksi, enpä huomannut, että olette tullut. Selvä. Edustaja Skinnari, olkaa hyvä.

18.07 Ville Skinnari sd: Arvoisa rouva puhemies! Pahoittelut, jos olin niin näkymättömänä salissa. — Selonteot ovat aina olleet meille isoja asioita Suomea ja eduskuntana, ja oikeastaan ulkoasiainvaliokunnan jäsenenä haluan kiittää siitä, että nytkin teimme ajankoh-taisselonteon, mutta samalla haluan ehkä hieman analysoida sitä, että nyt kun maailma on muuttunut nopeasti ja maailmanjärjestys on muuttunut, niin miten meillä tämä oma järjestelmä, arvoisa puhemies, pysyy sen maailman muutoksen mukana tai perässä, puhumatta-kaan, että me katsoisimme eteenpäin, että meistä tulisi tietynlaisen isonkin reaktiivisuuden sijaan proaktiivinen toimija, joka tekisi avauksia ja edistäisi Suomen ja EU:n roolia. Joten muutamia huomioita tästä kokonaisuudesta.

Tietyllä tavalla ehkä itseäni vaivaa se, että se meidän kellotaajuus toimia, nähdä muutos, tehdä muutoksia ja muuttua itse on kyllä pahasti muuta maailmaa jäljessä. Minä olen itse ollut edellisellä hallituskaudella ministerinä ulkoministeriössä, TP-UTVAn jäsenenä ja esittelemässä useita eri selontekoja eri vuosina. Tietysti itse jo silloin kiinnitin huomiota siihen, miten paljon meidän virkakunta sitten kuitenkin, niin kuin pitääkin, lukee selontekoja ja katsoo niitä. Itse kaipaisin siihen kyllä sellaista uudistamista, että meille aidosti tulisi selkeä toimenpidelista, ajatuksia, mitä me teemme, koska maailma on muuttunut, ja nyt jos koskaan, arvoisa puhemies, se on todella muuttunut.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

Toinen asia liittyy siihen, mitä asioita me käsitelimme tässä selonteossa valiokuntatavalla. Kyllä mielestäni maailma on muuttunut niin monella tavalla, että se ei ole yksi ilman suunta tai suhde yhteen valtioon tai yhteen maahan, vaan kysymys on nyt kokonaisuudesta, ja siksi olisin toivonut valmistelulta vieläkin monipuolisempaa lähestymistä ulkopoliittikkaan, globaaliin politiikkaan ja maailmantilanteeseen. Maailmassa on enemmän sotia kuin koskaan ja samaan aikaan rahaa enemmän kuin koskaan, eli kyllä tämä epätasapaino on monella tavalla erittäin selkeä.

Yksi asia, mikä mielestäni jäi tosi ohuelle tässä selonteossa, on Euroopan unionin rooli. Me puhumme eurooppalaisesta Natosta, me puhumme vahvemmasta Euroopasta, mutta miten se tehdään? Kyllä se on tämänkin selonteon asia, että me kysymme ainakin itseltämme, että jos tämä nykyinen malli ei toimi, tämä nykyinen EU ei vahvistu, niin mitä pitää tehdä eri tavalla, että EU on globaalisti vahvempi, sisäisesti vahvempi, taloudellisesti vahvempi, teknologisesti vahvempi ja sitä kautta turvallisuudessa vahvempi, koska kuten selonteko toteaa, perinteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka on muuttunut. Se on entistä enemmän teknologiaa, se on entistä enemmän taloudellista kestävyyttä, ja se on oikeastaan sitä, millä Suomen pitäisi profiloitua sen sijaan, että me katsomme tietyllä tapaa ehkä niillä 90-luvun laseilla tätä kokonaisuutta ja teemme samalla tavalla kuin aina silloin ennenkin, kun selontekoja on tehty. Eli jos maailma muuttuu, niin Suomenkin pitää muuttua ja EU:n pitää muuttua, ja mikään ei muutu, jollet itse muutu.

Iso näkökulma, mitä halusin itse nostaa enemmän tähän selontekoon, on pienten ja keskisuurten maiden välinen yhteistyö. Me puhumme pohjoismaalaisesta yhteistyöstä, se on tärkeää, mutta miten sitä kehitetään? Kanadan pääministerin puheen jälkeen täälläkin toisteltiin, että olipa hieno puhe. Mutta mitä sitten? Miten ne pienet ja keskisuuret nyt toimivat paremmin yhdessä? Ajattelemmeko me liikaa maailmaa vain suurvaltapolitiikan, suurvaltalogiikan kautta ja katsomme uutisia, kun Kanadasta tulee viestiä, että nyt voisimme tehdä yhdessä enemmän ja kehittää yhdessä enemmän? Lasken tähän Japanin, Pohjoismaiden lisäksi Kanadan, ehkä Ison-Britannian, ehkä Hollannin. Ne ovat maita, mihin me voimme luottaa, vaikka maailma muuttuisi kuinka, ja viime kädessä tässä on kysymys, arvoisa puhemies, luottamuksesta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ojala-Niemelä.

18.12 **Johanna Ojala-Niemelä sd:** Arvoisa puhemies! Tässä selonteko kuvaa osuvasti turvallisuusympäristön nopeaa muutosta, kuten edustaja Skinnarikin tuossa edellä totesi. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu, suurvaltakilpailu kiristyy, ja Euroopan turvallisuusjärjestys on murroksessa. Näissä oloissa Suomen on pidettävä kiinni vahvasta puolustuskyvystä, kansallisesta yhtenäisyydestä sekä tiiviistä yhteistyöstä liittolaistemme kanssa.

Selonteon keskeinen viesti on, että Suomen turvallisuus rakentuu entistä vahvemmin Nato-jäsenyyden, pohjoismaisen yhteistyön, Euroopan unionin sekä oman uskottavan puolustuksen varaan. Samalla meidän on huolehdittava kokonaisturvallisuudesta ja huoltovarmuudesta sekä yhteiskunnan kriisinkestävydestä, siitä kuuluisasta resilienssistä.

Pidän tärkeänä, että Suomi jatkaa vahvaa tukeaan Ukrainalle. Ukrainan menestys on samalla koko Euroopan turvallisuuden puolustamista. Meidän tulee myös aktiivisesti vahvistaa sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää ja puolustaa demokratian, oikeusvaltion, ihmisoikeuden, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2026 vp

Arvoisa puhemies! Tämä selonteko antaa realistisen kuvan toimintaympäristön haasteista, mutta samalla se osoittaa, että Suomella on vahvat lähtökohdat vastata niihin. Yhteistyö liittolaisten kanssa, oma puolustuskykymme sekä kansalaisten luottamus yhteiskuntaan muodostavat turvallisuutemme perustan myös tulevina vuosina.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Skinnari. — Mikrofon, kiitos.

18.14 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Palaan vielä tähän maailmanjärjestykseen ja sen muutokseen ja selontekoon:

Kyllähän tässä helposti tulee myös sellainen olo ja kuva, että miksi me puhumme niin vähän siitä, miten muut näkevät maailman. Tänäänkin tämän istunnon jälkeen tapaan afrikkalaisia, tälläkin viikolla ihmisiä eri puolilta maailmaa, ja samaan aikaan Suomi on haluamassa ja hakemassa YK:n turvaneuvoston jäseneksi, ja kyllä se meidän perinteinen vahvuus, se kyky ymmärtää muuta maailmaa ja miksi he näkevät jollain tavalla tietyn asian, on tietysti sen tulevan ja nykyisenkin maailmanjärjestyksen ydintä. Silloin tietysti pitää nähdä asioita muutenkin kuin vain sen oman avaimenreiän kautta, ja ehkä sellaista ajattelua ja sellaista kunnianhimoa meillä on nyt entistä vähemmän ulkopolitiikassa. Samaan aikaan kun katsoo näitä julkisen talouden suunnitelmia, niin nyt näyttää siltä, että esimerkiksi ulkoministeriön hallinnonalalta leikataan jopa 30 prosenttia. Se tarkoittaisi jotakuinkin 30 prosenttia vähemmän Suomen edustustoja maailmalla, ja samaan aikaan täällä oikeastaan salin kaikilta puolilta halutaan ja huudetaankin talouskasvua, että sitä tarvitaan. No, se ei täältä Suomesta tule, sen me tiedämme, eli siinäkin mielessä peräänkuulutan sitä, että pitää ymmärtää maailmaa, jotta maailmalle voi tarjota ratkaisuja.

Olisin toivonut tähän selontekoon myös selkeämpää näkemystä siitä, että kun kuitenkin tavoite Suomella on aina ollut välittää rauhaa ja dialogia, luoda tasapainoa ja tuoda ratkaisuja, mutta me ei ehkä tässä nyt lähdetä katsomaan niitä elementtejä sillä tavalla. Mutta eniten korostan tätä Euroopan unionin osion ohuutta ja sen kehittämisen puutetta.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.